

Landstíðindi . . .

(Framhald frá 1. síðu)

roknast má við, at ein milljón krónur fer út av landinum árliga í tryggingargjaldi, og at tað eru 8—10 ymisk út-lendsk tryggingarfeløg, ið virka í Føroyum.

Forboð fyrri solu av tubbaki til børn undir 15 ár.

Løgtingsmál nr. 34/1960.

Hetta mál hevur fyrr verið fyrri á tingi. Tað eldvist drúgt orðaskifti um málið. Tað vóru bæði tingmenn, ið taladu fyrri, og tingmenn ið taladu imóti at seta slíka lóg í gildi. Tvey broytingaruppskot eru komin fram, annað, stýðj-av av tingnummum úr øllum flokkum, er soljðandi:

1. § verður orðað soleiðis:

Saman við heilsu- og skúlamyndug-leikum landsins skipar landstýrið fyrri upplýsingarstarvi um tann skaða, sum av ov miklari tubbaksnýtslu kann standast.

Hetta upplýsingarstarv skal rokjast við fyrilestrum, ritum, myndum og annars á slíkan hátt, sum landstýrið heldur vera hentast til at minka um ovurnýtsluna av tubbaki.

2. § verður orðað soleiðis:

Landskassin ber útreiðslurnar av hesum upplýsingarstarvi saman við viðkomandi kommunum.

Skulabarnauppsparing v. m. undantikin rentuskatti.

Løgtingsmál 10/1960.

Landstýrið legði málið á ting um at broyta rentuskattalögin soleiðis, at landstýrið fær heimild til at gera undan tak frá skattskyldu fyrri tann pening, ið stendur inni frá sparimerkjuppsparing og »vøggugávu«, sum sparikassar lata.

Nevndaráliði:

Landstýrið hevur lagt fram uppskot til lógtingslóg um broyting í lógtingslóg nr. 4 frá 26. mars 1953 um inn-tøkusskatt av rentuni av innistandandi peningi í føroyskum bankum og spari-køsum, soleiðis at landstýrið fær heimild til at gera undantak frá skattskyldu fyrri tann pening, ið stendur inni frá sparimerkjuppsparing og »vøggugávu«, sum sparikassar lata.

Færo Amts Sparikassi sigur frá, at skatturin er um 200 kr. hálvárliga til-samans og hava teir higartil sjálvir góld ið skattin, soleiðis at uppspararnir fáa 4 pst. í rentu óskæda.

Meirilutin (Sigurð Joensen, Poul Petersen, Trygve Samuelsen og J. F. Ore-gaard) heldur ikki, at tað skuldi verið neyðugt at gjørt broyting í galdandi lóg fyrri at tryggja hesum sparum fulla rentu. Sum tað framgongur av málinum hava sparikassarar higartil tryggjað hes um inntøkum fulla rentu og verður tað hildið rimiligt, at sparikassarir eisini framvegis lata ½ % yvir vanliga rentu av hesum innskotum, ið roknast mugu at standa inni í longri tíð.

Eisini visir landstýrið í sínum viðmerkingum til uppskotið á møguleika fyrri misbrúki uttan at tað í sjálvum upp skotinum framgongur, hvussu ætlast at forða fyrri ti.

Meirilutin setur tí einki uppskot fram Minnilutin (Sámal Petersen) mælir til at samtykkja uppskot landstýrisins.

Handilskamar.

Løgtingsmál nr. 30/1960.

Føroya Framburðsflokkur hevur í seinasta tingsetu og eisini í hesi tingsetu lagt fram á ting uppskot til lógtingslóg um handilskamar. Sama uppskot varð av Poul Petersen, lógtings-manni, lagt fram á ting í tingsetuni í 1958.

Uppskotið gongur út uppá at heimila landstýrinum at geva nevnd fyrri handli og idnað góðkenning sum Føroya handilskamar at vera landstýrinum og

tess stovnum til handa í handilsmálum o. ø.

Ein meiriluti (Poul Petersen, S. Joensen og Sámal Petersen) mælir tinginum til at samtykkja uppskotið.

Ein minniluti (J. Fr. Oregaard og Trygve Samuelsen) setur onki uppskot fram og skal annars viðmerkja, at tað í lógaruppskotinum er talan um at gera einari nevnd góðkenning sum handilskamar, uttan at tað er nærri tilskilað, hvussu henda nevnd skal vera samansett v. m. Heldur ikki er tað talan um at geva einari eksistendi nevnd ella stovni hesa góðkenning.

Umsóknir og skriv.

Iðugvar í Mikinesi hava sent tinginum skriv, har teir heita á lógtingið um at virka fyrri, at teir fáa eitt tíðarhóskandi far at rokja siglingina Sørvág—Mikinesi.

Teir siga, at slíkt far má vera spesielt gjørt til siglingina, má hava avmarkaða longd og dýpi, so at tað eins og báturin, sum nú rokir siglingina, kann

koma inn á lendingina í Mikinesi, tá góð líkindi eru.

Eisini siga teir, at farið má vera út-gjört við radiotelefon og radar og annars øllum bjargingartólum, ið neyðug eru, so sum teir taka til í skrivinum, eisini teir handan Føroya vandamikla-sta fjørð kunnu merkja, at »vit ikki eru heilt burturgloymd, tá talan er um tað stóra arbeiði, sum nú á døgum verður gjørt fyrri at tryggja mannaliv á hav-inum«.

Farið, sum nú rokir siglingina, er 7 tons stórir motorbátur, hann er bygdur fyrri 45 árum síðani og er eftir áskoðan teirra í Mikinesi sera ótíðarhóskandi í allar mátar.

Æðuvíkingar søkja tingið um stuðul til at fáa sett upp bátaspæl á lendingini í Æðuvík. Tað er brimpláss og langur dráttur hjá teimum og tungt at draga bát frá sjónum. Umsóknin varð send havna- og veganevndini til viðgerðar.

Fischer Heinesen, Klakksvík, hevur í skrivi heitt á tingið um at bera so í bandi, at føroysk dagbók verður á skipum okkara.

Vetrafríðing

AVLOYRING AV GRASNINGSRÆTT INUM Á UNDAFYRKADUM TRÁÐUM

Eg fari at biðja Sosialin gera mær tann beina at geva mær rúm fyrri hesi grein. Tá ið eg seti hesa grein í blaðið, er tað mest fyrri at gera fólki, og eina mest teimum, ið áhuga havafyrri ti, kunnug við framferðina í slíkum mál-um og sømdirnar ein fer, ið ættar at krevja avloyring av beitisrættinum á tróð síni. Lóg er av 18. mai 1937 (Gráa bók), ið gevur einum rætt at krevja av-loysing av grasningsrættinum á undan-fyrkadam tráðum, og væl havi teir fyrri, ið fingið hava okkum hesa lóg, sjálvt um hon skuldi verið nógv betri, tí minna jarðarbrúkararum til frama.

Tey, ið eru farin upp um 40 ár, minnast heilt væl mótsøðuna henda lóg (Gráa bók) fekk frá bøndum síðu, tá ið hon skuldi setast í gildi. Har varð gingið runt um alt landið við adressum, og nógv varð skrivað um hesa nýggja jarða lóg, men tibetur endaði mótsøðan bert við einum litlum ruðleika norðuri í Klakksvík (Grái táttur).

Men fyrri at koma aftur til tað, ið skrivast skuldi um, so er tað at siga, at landbúnaðarnevndir og yvirlandbúnaðar nevndir eru valdar, til m. a. at avgera, hvussu høgur avloysingarpeningurin av grasningsrættinum skal vera, og hevur lógtingið gjørt tí minna manninum tann beina ella óbeina at valt ein riðið av festibóndum, júst hesar somu menn, sum á sinni bardust imóti, at henda sama lóg kom í gildi, yvir 6 ára skeiðum at manna hesar góðu nevndir við (formenn inir undantiknir, ið eru ávíkavist ein av trimum og ein av fimmi), so ein traðar-maður kann sostatt frammanundan vita, hvørjar sømdir hann fær í eini slíkari sak. Men ikki nokk við tað; tá ið so henda góða landbúnaðarnevnd kemur á pláss, og partarnir í hesi góðu sak eisini eru til stóðar, so skal tað vera lógið, um ikki ein av festibóndunum, hvors grasningsrætt, ið traðar-maðurin skal av-loysa, er ein slíkur undir- ella yvir-nevndarlímur, og dregur so hesin sami límur, ið samstundis mótir fyrri Bóna-felagið, eina ársfrágreiðing frá Bóna-felag Føroya upp hjá lúmanum, sum visir útroknarhátútt fyrri avloysingar-peninginum av grasningsrættinum og lesur upp úr hesum fyrri nevndaglím-um (og hesin góði festibóndi og undir- ella yvirnevndarlímur og útsend-

ingi fyrri bóndafelagið eigur so torn at avgera hæddina á avloyringarpening-inum við somu bóndans útrokningum í lúmanum, í tí næstu sakini, sum mögu luga verður í grannabygðini ella granna-oynni), og hava hesir bóndir ella bónda-felag vist nokk tikið dyrkaðan bó á royndarstöðini í Hoyvík til grundarlag fyrri hesum útrokningum, tí sjálvir hava teir neyvan bó, ið dugir. Hetta er jú púra skeivt og órættvist, tí skal nakað grundarlag vera tikið til at útrokna prísir við, so má tað sjálvsagt vera út frá tí stóðu, ið lendið var í, tá tað varð innlagt til tróð (og tá var lendið her, sum eg búgvi, eitt dýki, sum lá í órókt, og sum als ongan seyð fódði, tveiturt-imóti lá seyður deyður her, tí at skera upp haga hevur vist nokk í manniminni verið ein okundur snevil her, og skuldi avloysingarpeningurin út frá hesum grundarlag verið negativur. Tað, at ein traðar-maður í eini 30 ár ella meira við nógvum striði og strevi hevur arbeitt hetta fúla og fyrri seyð skaðiliga lendið, so tað er vordíð premierað jorð, kann væl saktans ikki vera nakað, yvirleggjandi festibondur skulu hava endurgjald fyrri. — Tveiturtimóti!

Otto Gram.

Klakksvíkar sjúkrakassi

hevur ársaðalfund í KFUM & K mána-dagin 27/3 kl. 8 á kvøldi.

Uppskot at víðgera á fundinum mugu vera nevndini í hendi í seinasta lagi 14 dagar fyrri fundardagin.

Nevndin.

Eykadaðalfundur

Føroya Búnaðarfelag boðar til eyka-aðalfundar mánadagin 20. mars kl. 2 í Havnar Klubba.

Evni: Val av einum nevndarlími til Føroya Jarðarráð.

Stjórnin.

OLLUM TYKKUM, sum vitjaðu meg og á annan hátt gleddu meg á 85 ára degnum, veiti eg hjartans tókk.

HEINI A. W. JOENSEN, Sørvág.

ÚR RÆTTINUM

Frá fútanum hava vit fingið sendandi hetta yvirlið frá rættinum:

Dom 13. februar 1961: En fuldmægtig på et kommunekontor blev idømt 10 dagbøder a 30 kr. for i to tilfælde at have udfærdiget urigtige leveattester, som en fraskilt kvinde skulle bruge til forskudsvis udbetaling af underholdsbi-drag til de børn, hun ved skilsmissen havde fået forældremyndigheden over. Den pågældende fuldmægtig havde at-tersteret, at tre børn var i live og opholdt sig hos moderen på Færøerne, uagtet de alle opholdt sig i Danmark. Moderen fik på dette grundlag med urette bidragene udbetalt. Under sagen hævdede den på-gældende, at det kun var ved uagtsom-hed fra hans side, at attesterne havde fået et ufuldstændigt indhold.

Dom 14. februar 1961: Tre medlemmer af en haugbestyrelse blev ved Fær-øernes overpolitiret idømt bøder på hen holdsvis 60 kr., 60 kr. og 30 kr. for overtrædelse af haugelovens bestemmel-ser om, at »kenninge« med hensyn til farebestemmelser i haugen kun kan ind-føres efter vedtagelse med kvalificeret majoritet på haugestævne. På hauge-stævne var det med simpelt flertal ble-vet vedtaget, at felagsfarene skulle sel-ges og at der i stedet skulle oprettes felagsfarefrelser, som skulle lejes ud til nogle af haugens ejere. Denne beslutning havde de tre bestyrelsesmedlemmer fort ud i livet. Overpolitireten fandt imid-tertid, at ordningen med farefrelser var en kenningsordning og at beslutningen på haugestævnet derfor ikke var gyldig, da den ikke havde den fornødne majo-ritet. To medlemmer af haugestyrelsen, som der også var rejst tiltale imod, blev frifundet, da de ikke havde været med til at gennemføre salget af felagsfarene og udlejningen af farefrelserne.

Dom 15. februar 1961: En skipper blev frifundet for overtrædelse af for-skrifterne om skibes bygning og udstyr. Tiltalen gik ud på, at skipperen, da fiskeskibet sejlede fra sildefeltet til Fær-øerne, ikke havde truffet betryggende foranstaltninger til sikring mod ulykkes-tilfælde under besætningens arbejde om-bord, idet et straktov, der var opsat for at sikre besætningens færd over på nogle sildetonder, der stod på dækket, ikke skulle have været tilstrækkelig godt fastgjort til en bagbordsplanke, der var sat op for at holde tovet oppe. Dette skulle have medført, at tovet gav efter, da en fisker under sit arbejde bøjede sig ud over tovet, således at han faldt overbord og druknede. Retten fandt det imidlertid ikke godtgjort, at der ikke var truffet tilstrækkelige sikkerhedsfor-anstaltninger fra skipperens side.

Ung genta

(16—18 ár) fær pláss sum næmingur á skúlatannlæknastovuni frá 1. apríl í ár. Áhugaðar verða biðnar í seinasta lagi 15. mars í ár at senda umsókn til skúla-tannlæknan, sum gevur nærri upplýsing-ur um starvið.

Skúlanevnd Týrhavnar býráðs.

Gevio
føroyskar
BARNABØKUR!

Aðalfundur

Suðurstreymoyar Javnaðarfelag hevur ársaðalfund í Josuni mánaðvöldið 13. mars kl. 8.

Dagsskrá: Frágreiðing og roknskap-ur. Nevndarval. Ymist.

Nevndin.